REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina -a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 22. Brașov, Duminecă 27 Ianuarie 9 Februarie 1908.

Mocsary, Mocsonyi și politica dela 68.*)

II.

Mocsary se bucură că pornirea lui Emil Babeș pentru împăciuire nu întâmpină din partea lui Alexandru Mocsonyi, după cum vede dânsul, decât o desavuare dictată numai de motive de tactică și de oportunitate.

Mocsonyi a zis adecă, cum știm, că pornirea lui Babeș e intempestivă și că astfel e aptă numai a compromite ideia de împăciuire. A mai zis că o acțiune de împăciuire cum o contemplează Dr. E. Babeș, ar trebui să pornească de-adreptul dela guvern.

Noi am înregistrat la timpul său declararea d-lui Mocsonyi, — cauzată de afirmarea ce a făcut'o unul din ziarele noastre, că dânsul ar sta la spatele d-lui Dr. E. Babeș, și am înregistrat'o firește aprobând motivele pe cari se întemeiază. Și Mocsary o ia la cunoștință în articolul ce l'a scris în „Egyetertes" dela 29 Ianuarie despre broșura lui Argus, însă d-l Mocsary nu se mulțumește ca noi cu constatarea simplă, că Mocsonyi a declarat, în același timp ca și noi, de naivitate politică inițiativa lui Babeș, ci vrea să tragă din acea declarare unele concluziuni cari i se par tocmai în acest moment lui însuși oportune, pentru a susținea punctul său de vedere, care culminează, cum am arătat, în aprobarea vederilor lui Argus, cu cari își identifică până la un punct oarecare propriele sale vederi asupra politicei dela 1868.

Iată mersul ideii lui Mocsary: Dacă, zice el, Mocsonyi a combătut procederea lui E. Babeș în credință, că ea poate numai compromite ideia împăciuirei, atunci printr'asta Mocsonyi a dovedit, că nu e contra împăciuirei.

Foarte bine și adevărat. Dr. Alexandru Mocsonyi n'a fost și nu este în contra împăciuirii precum nici un Român dela noi, cu minte și cu sentiment pentru neam și țară, n'a fost și nu este în contra ideii de împăcare între Maghiari și Români. Dar concluziunea ce-o face de aici Mocsary, zicând că desavuarea d-lui Mocsonyi ar fi fost dictată nu de motive principiare, ci numai de motive de tactică și de oportunitate, fiind-că Mocsonyi nu zice în declararea sa cu nici un cuvânt, că desaprobă realizarea ei pe baza dela 1868, este, după părerea noastră prea de tot cutezată. Și dacă nu am ști că d-l Mocsonyi nu mai acel om nu este care să sacrifice convingerile sale unor considerațiuni vremelnice de oportunitate, am putea să dovedim cu însăși afirmările lui Mocsáry, făcute în articolul său din cestiune, că greșește când admite aceasta. Greșește mai ales când îl prezentă pe d-l Mocsonyi ca pe acela, dela care s'ar putea aștepta, ca în alianța lui Mocsary cu Argus, pe baza politicei de naționalitate maghiare dela 1868, să fie al treilea.

Cum s'ar putea uni așa ceva cu trecutul dlui Mocsonyi și în deosebi cu faptul, că el a stat în fruntea deputaților naționali români, cari atunci, la 1868, au combătut cu argumente tari și nerăsturnabile, întemeiate, nu pe considerațiuni trecătoare de oportunitate, ci pe principiile mari și eterne ale libertății popoarelor, principii ce pentru Românii din Transilvania și Ungaria sunt tot așa de valabile ca pentru orice popor din lume, care vrea să-și păstreze existența națională și să se bucure de binefacerile culturei sale naționale.

Insuși Mocsary, care cunoaște bine activitatea parlamentară de pe vremuri a lui Alexandru Mocsonyi, recunoaște în articolul său că de mult d-l Mocsonyi a documentat într'o vorbire a sa din parlament, că c'o politică de naționalitate asămănătoare celei de azi, va deveni cu timpul de tot imposibil liberalismul în această țară. Zice că i-a lăudat atunci vorbirea și Ludovic Kossuth și o aprobă însuși acum adaugând, că profeția de atunci a lui Mocsonyi s'a realizat acum în formă concretă în revizuirea regulamentului camerei. Recunoaște mai departe Mocsary că d-l Mocsonyi a stat până acuma pe un punct de vedere intransigent. — Dar acum?

Ar însemna să vrem să facem concurență naivității politice a d-lui Emil Babeș, dacă am admite, că bărbați ca Alexandru Mocsonyi și-ar părăsi intransigența în ce privește principiile lor de dragul unei iluziuni de împăciuire, sau ca să vorbim cu fabula, ar fi în stare a face ca corbul acela, care, fiind lingușit și lăudat de vulpe, că are un glas frumos, a început să cânte sus pe creanga pomului, scăpând din ciocul său bucata de caș ce și-o știuse câștiga.

Să sacrifice d-l Mocsonyi convingerile sale despre liberalismul cum ar trebui să fie în aceste țări, pentru iluziunea, că Argus și cu tovarășii săi, sprijiniți și de bunăvoința d-lui Mocsary, vor putea dobândi azi mâne vre-o împăciuire dela cei cu revizuirea regulamentului?!

Nu ne îndoim că înțeleptul și prevăzătorul politician dela Andorjan vede și este convins însuși în interiorul său de toate acestea. Dar pe când constată cu oarecare satisfacție, că s'a împlinit prezicerea d-lui Mocsonyi, în ce privește liberalismul unguresc, n'ar vrea firește, ca mare Maghiar ce este, să admită, că s'a împlinit și se va mai împlini și profeția ce a făcut'o el, Mocsary, însuși, conaționalilor săi acum 29 de ani, când i-a admoniat să nu părăsească calea echității și a conciliațiunei față cu naționalitățile și să cinstească și desvoalte mai departe în direcția păcii politica de naționalitate inaugurată de Deak și Eötvös!

In nobila sa intențiune de-a molcomi și reduce la mai bune sentimente pe conaționalii săi, în ce privește convietuirea lor cu Românii din patrie, Ludovic Mocsary, afirmă că Mocsonyi, care nu e contra ideii de împăciuire și nu dezaprobă cu nici un cuvânt realizarea ei pe baza dela 1868, a desavuat pasul lui E. Babeș, numai din conziderațiuni de tactică și de oportunitate.

Oare nu riscă prea mult prin aceastа afirmare?

Știe bine d. Mocsary, că Dr. Alexandru Mocsonyi a prezentat în dieta dela 1868, un contra-proect față cu proectul numit al comisiunei centrale (legea actuală de naționalitate), și că în vorbirea sa a caracterizat acest din urmă proiect, constatând:

1. că ignorează națiunile din țară.

2. că păstrează sau scutește numai de jumătate drepturile naționale ale individului.

3. că nimicește egala îndreptățire și

4. că nu se conformează scopului său.

Ei bine, cum și-ar putea închipui, în împrejurările de azi ale liberalismului unguresc și pe baza dela 68, acelaș Alexandru Mocsonyi o împăciuire, care se merite acest nume?

De aceea credem, că cel mai bun lucru, ce a putut să-l facă când a desavuat graba lui E. Babeș a fost să zică: *Que Messieurs Wekerle-Kossuth-Apponyi-Andrassy commencent!*

*) A se vedea Nr. 16 al „Gaz. Trans." din 1908.

Declarațiunile bar. Aehrenthal și delegații ungari. — Furtuna, care era să se deslănțuiască în consfătuirea de Joi a delegaților ungari — în urma cunoscutei declarațiuni a ministrului de externe bar. Aehrenthal — nu s'a ivit. Delegații ungari, cari au pus în vedere că vor pretinde decapitarea ministrului — au primit în liniște explicările pe cari le-a făcut șeful de secție din ministerul de externe, contele Eszterházi Pál în numele ministrului Aehrenthal. In comunicatul semi-oficios, care se publică asupra decursului conferenței delegaților ungari se zice între altele următoarele: Esența declarațiunei, pe care a făcut'o contele Eszterházi din încredințarea bar

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Câte-va pagini din »Convorbiri Literare«

Nr. 1, Ianuarie 1908, anul XLII.

Vegherea.

Cu drept cuvânt poate, cei mai mulți oameni socotesc insomnia ca pe cel mai mare dujman al lor, ca pe unul din cele, mai bine alese chinuri ale trudnicei noastre vieți pământești. Ei întreabă pe toți doctorii, ce trebue să facă pentru ca să poată dormi; iau fel de fel de otrăvuri cari să le ademinească somnul și cari mai rău le strică nervii; se învârtesc în așternut fără odihnă și dau frâu liber gândurilor, pe cari le lasă furtunatece să alerge fără rost și fără nici o țintă. Și, pentrucă sunt obosiți, zăbovesc pe urmă până târziu în pat, și se lipsesc astfel de prilejul de a dobândi cât mai multă obosеală sănătoasă.

Dar, mai întâiu de toate, nu ori-ce om are nevoe de nouă ceasuri de somn. Dacă doarme dela nouă până la trei sau patru, sau dela miezul nopții până la cinci sau șease dimineața, îi e cu prisosință de ajuns. Poate o mică siestă, ca păsările și plugarii. la amiazi, după prânz, — și omul e odihnit.

Multora le-am dat, cu folos, sfatul să se scoale la ceasurile patru, în toiul verii ca și în toiul iernii, și iată că seara, în adevăr, pirotеau de somn!...

Dar să zicem că și acest mijloc ar fi zadarnic; sunt vremuri în cari nu se lipsesc genele, — de ce să te sbuciumi însă atât de amarnic?

Deci, nedormind, te folosești de vremea aceasta ca să citești, dacă nu te încumetezi să-ți pornești gândurile tale pe calea cea dreaptă, — să scrii, dacă ai gânduri proprii, și să cugeți, dacă ai limpezimea și tăria sufletească trebuincioasă. S'ar cuveni să prefacem în adevărate ceasuri de sărbătoare nopțile noastre de insomnie. Firește că în ceasurile de cumpănă grea, când somnul e izgonit de o durere cumplită, trebuie, mai întâiu, să lași durerea să se răzbune în largul ei — are și ea drepturile ei — dar, pe cât e cu putință, nici atunci slab și șovăelnic, ci să te măsori cu durerea față 'n față, ca un bărbat!...

Mult ajută munca, fie chiar numai manuală. Aș recomandă și bărbaților să se apuce bunăoară de împletit, în caz când scrisul și cetitul nu le e la 'ndemână. Numai să nu vezi cum se curg, unul după altul, ceasuri lungi, fără a face nimic. Ce păcat de vremea aceasta scumpă, care pentru mulți e un dar dumnezeesc! S'ar cădea să-ți sfințești în așă fel nopțile nedormite, încât, mai târziu, după ce le-ai trăit și ai scăpat teafăr, să le poți număra printre ceasurile cele mai de preț ale vieții tale, căci adeseori trebuie să zorești un gând, care altminteri, în vârtejul vieții de toate zilele, nici odată n'ar fi ajuns la maturitate.

Câte descoperiri mărețe nu datorăm insomniei cutărui geniu! Krupp-bătrânul își întocmise un pat pe șine, iar alături, pe zid, spânzurase table uriașe, astfel ca noaptea să poată desemnă în tihnă, aluneсând cu pat cu tot încoace și 'ncolo după cum cerea mărimea desenului. Ar trebui să ai totdeauna un pupitru lângă pat și un teanc de cărți, așă fel ca să fii pregătit pentru ori-ce împrejurare sufletească. O lampă dinnapoi cu hârtie albă pentru ca lumina să cadă puternică și totuși dulce, și pe urmă să tot lucrezi așă de frumos ca nici odată peste zi, să ai cugeți de-a dragul, așă de profund ca nici odată 'n viață. Te vei minună singur de câte poți să 'nchipul, când ai deplină stăpânire de tine.

Oamenii se plâng că sunt bătuți de gânduri năvalnice! Dacă zăcerea-ți adună prea mult sânge în creer, care apoi dă naștere la imagini neliniștite și dezordonate, așează-ți perne la spate și ia-te de lucru.

Când nici așă nu merge, îmbracă-te cu o haină călduroasă în iatacul pe cât se poate de rece și apucă-te de o muncă migăloasă și plictisitoare. Peste un ceasdouă te biruie un somn dulce, ca o răsplată dreaptă.

Este par'că o nenorocire așa de mare să stai singur cu gândurile tale? Sunt oare gândurile un rău așa de imens? Ele ar fi ceva miraculos, sfânt, întăritor și plin de înviorare, dacă omul ar ști să le țină în frâu.

Nu poți să adormi de cu seară? Lucrează atunci toată noaptea până se luminează de zi, și somnul va veni totuși, mai cu seamă când vei face aceasta la rând, iar dacă nu vine, la urma urmei, e așa îngrozitor desastru? Eu mi-am petrecut luni de-arândul cu păhărelul cu apă și cu văpselile alături sau cu poleiala, care nu supără ochii la lumină, iar patul îmi era încărcat cu hârtii, de lemn tăblițe și chiar pietre, ce trebuia să le incondeez sau să le zugrăvesc pentru scopuri de binefacere, — și adesea-ori eram dimineața gata cu un lucru care mi-ar fi cheltuit munca unei zile întregi.

Cum să disprețuești și să ocărești un dar așa de prețios ca noaptea cea plină de pace! Oamenii sunt totuși prea nerecunoscători! Ce nu poți să întruchipezi, câte castele 'n aer nu poți clădi, pe câți oameni nu poți să-i ajuți și să-i scapi; neavând nici odată bani de ajuns spre a

Aerenthal este, că ministrul de externe și-a exprimat *părerea personală* relativ la politica ce va urma după 1917; prin aceasta n'a prejudecat schimbările, ce vor urma în viitor, ci din contră a constatat că posibilitatea desfacerei pe terenul economic e bazată în legea din 1867. El (ministrul) a arătat numai, că după părerea sa interesele mari ale politicei externe recer și pe mai departe mergerea mână în mână în chestiunile economice.

Declarațiunea de mai sus, zice-se, a mulcomit pe deplin pe delegații ungari.

Comisiunea armatei a delegațiunei austriace a adoptat alaltăeri budgetul ordinar al armatei. Ministrul de războiŭ Schönaich a discutat apoi rezultatele trase din războiul ruso japonez și a accentuat necesitatea de a mări contingentul recruților, mai cu seamă în privința noilor formațiuni de artilerie. El a declarat, că *nu s'a făcut nici o concesie Ungurilor*. Unitatea armatei nu poate să fie atinsă.

Ordonanțele lui Hieronimy. »Keleti Ertesitő« publică o pretinsă informațiune din cercurile clubului naționalităților în care se zice, că deși n'a fost încă abrogată ordonanța fostului ministru Hieronimy, prin care se interzice organizarea partidelor nemaghiare, guvernul actual nu s'a folosit nicicând (?!) de această oprelişte. Hieronimy — zice »Kel. Ert.« — a disolvat la timpul său comitetul partidului național, clubul naționalist actual nu poate presupune însă, că guvernul actual va face ûs de această ordonanță. Guvernul actual nu va face aceasta nici pe motivul — așa se vorbește în clubul naționalist — fiindcă partidul naționalităților a fost în mai multe rânduri recunoscut de către guvern și majoritate ca partid parlamentar, care are aceleași drepturi să se organizeze în țară, ca și ori care alt partid politic. Prin urmare, încheie »Kel. Ert.«, partidul naționalităților nu crede, că guvernul sau autoritățile ungare vor pune piedici organizării«.

Să ne dea voie »Kel. Ert.«, ca până una alta să fim Toma necredinciosul!

Expozeul baronului Aehrenthal și Duma rusească. Din Petersburg se anunță, că expozeul baronului Aehrenthal a făcut acolo o foarte penibilă impresiune. Atât dintre octobriști cât și dintre cadeți se vor ridica în Dumă interpelări. Prima interpelare va fi aceea a deputatului Disvolski, cu privire la cele spuse de baronul Aehrenthal asupra politicei balcanice.

Inscripțiile pe edificiile școlare.

La ultimele știri ale numărului nostru de eri am dat pe scurt conținutul nouei ordinațiuni a ministrului Apponyi, cu privire la inscripțiile de pe edificiile școalelor primare ale naționalităților.

Dăm astăzi în întregime această ordinațiune, care a apărut în numărul de eri al ziarului oficial sub numărul 1805 din 1908 și care a fost trimisă tuturor oficiilor administrative și consistoarelor bisericești.

Iată ordinațiunea:

„Cu prilejul discuției asupra articolului 17 al legii XXVII din 1907, cerându-mi-se explicații cu privire la inscripțiile de pe școli, am declarat că voi executa acest articol de lege în înțelesul, că pe școlile cu limba de propunere nemaghiară, în afară de inscripția maghiară se poate pune și o inscripție în limba de propunere a școlii.

„Când am făcut declarația aceasta, mi-am motivat pe larg punctul de vedere și am dovedit că această modificare corăspunde pe deplin spiritului, care s'a impregnat legii cu prilejul aducerii ei.

„Dupăce camera deputaților a primit modificarea, ordonez ca dispoziția acestui articol de lege relativ la inscripțiile de pe școli să se execute de așa fel ca *pe ori ce școală, fără considerare la limba de propunere, să se pună inscripția reglementară stabilită și fiindcă o dispune legea, — la locul întâiu; pe școlile a căror limbă de propunere nu e limba maghiară, susținătorul școlii poate să aplice în afară de inscripția maghiară și o inscripție în limba de propunere a școlii, care inscripție — în mod natural — nu poate să fie de-o întindere mai mare decât inscripția maghiară*“.

Papa și pressa catolică din Ungaria. Ziarul »Alkotmany«, organul partidului poporal, publica o scrisoare a Papei, adresată președintelui »Societății pressei catolice«, înființată de curând, episcopului Prohaska și principelui Eszterhazi, în care își exprimă bucuria că credincioșii catolici înarmați cu o voință tare pentru resistența necesară, au înțeles pe deplin, că pentru resistența trebue o voință tare, că isvorul otrăvit al plăgei epocei noastre, este pressa decăzută. Papa laudă foarte mult înființarea societății pressei pentru a combate cu aceeași armă ziarele, revistele și broșurile ostile credinței și religiunei. Regretă însă, că pressa care este îndrituită a da numele ei epocei noastre, nu a devenit puternica răspânditoare a adevărului și a virtuții ci cu încredere abusivă în ocrotirea legilor, în lupta în contra religiunei răspândește moravuri detestabile, cari ațâță patimile. Papa amintește cu satisfacție că pressa catolică din Ungaria ia ca pildă Austria, unde pentru ocrotirea și intangibilitatea bunurilor comune, se adună forțe, prin care se întărește marea speranță, că se va reuși nu numai de a țărmuri efectele dăunătoare, dar de a le înlătura cu biruință dela Ungaria, patria atâtor forțe glorioase. Papa așteaptă ca și mai departe Ungaria să poarte strălucirea numelui catolic, în cultivarea credinței și moralei și că în apărarea credinței creștine va da un exemplu strălucit.

Socialiștii germani și regicidul din Lisabona. In ședința de Joi a camerei prusiane, s'a adus în discuțiune purtarea socialiștilor, față de telegrama de condolență ce s'a trimes guvernului portughez cu ocazia asasinării lui Don Carlos și a principelui moștenitor. Deputatul socialist Zubeil, la imputările făcute de către deputatul conservator, Oldenburg, a răspuns: »Deputatul Oldenburg ne impută că nu am voit să aderăm la telegrama de condoleanțe ce s'a trimes cu această ocazie; noi n'am făcut altceva decât ceeace a făcut și parlamentul ungar, în care nici un deputat nu a refuzat simpatia lui pentru cei asasinați, au refuzat doar să exprime noului rege simpatia lor.

In numărul 23 din 24 Ianuarie 1908 al ziarului »*Fremdenblatt*« din Viena, organul ministeriului de esterne, a apărut un articol semnificativ în cestiunea reformărei gimnaziului. In convingere că acest articol e de actualitate și poate să intereseze și cercurile noastre școlare și pe toți cei ce doresc propășirea institutelor noastre de cultură, un amic al foaei noastre ni-l trimite în traducere, pe care o lăsăm să urmeze:

In cestiunea reformelor gimnaziale.

Cercul participanților la ancheta școlară (în cauza școalelor medii), care chiar acuma decurge în ministerul de instrucție, e firește restrâns. La această anchetă puteau fi admise numai astfel de persoane, cari în urma poziției lor în viața științifică sau publică erau îndreptățite să fie ascultate. Dar participarea pasionată la această anchetă și obiectul ei se întinde departe peste acest mic grup. Toți din Austria, câți au avut de a face cu gimnaziul, urmăresc cu încordare dezbaterile și resultatul acestei expertize și își zic: *„Tua res agitur!“* Pentru că e la discuție o cestiune culturală de prima ordine, o cestiune, din a căreia rezolvare corectă tocmai atâta rezultă pentru stat, cât rezultă din toate hotărârile politice, câte au fost luate în timpul din urmă și vor fi luate și în viitorul apropiat.

La aceasta se mai adauge și un moment personal: cel ce a fost cândva gimnasist, — și mai cu seamă dacă a avut să sufere de asprimea acestei școale — acum crede sosită ziua răsplății. Pentru unul ca acesta reforma, care acum are să se ducă la îndeplinire, e o răfuială, o satisfacție. Când Bastilla e dărâmată, se bucură nu numai prisonierii actuali, ci și toți aceia, câți fuseseră închiși odată în dânsa.

Massa gimnaziștilor se poate împărți în trei grupe mari: în școlarii distinși, cari ajung în urmă consilieri aulici, instructori privați sau funcționari mici; în școlari practici, cari trec ușor și cu îndemânare prin gimnaziu, ca și mai târziu prin viață, și în școlari de aceia, cari înaintează numai cu greu. De grupa aceasta se țin cei fără talente și cei talentați.

Ori ce talent adevărat, are în sine o trăsătură de unilateralitate. Pe unul îl atrage matematica, pe altul latina și greaca, pe un al treilea literatura germână, dar nici pe unul planul de învățământ întreg. Din contră: pentru un cap cu adevărat talent, unele obiecte sunt în mod imperativ spre greutate, și le învinge numai cu mari sforțări, adeseori chiar de loc. Asupra acestor tineri cade toată greutatea aparatului de pedeapsă gimnazial. Aceștia absoalvă cele opt clase cu lacrimi și suspine și cu desgustul în suflet și posesiunea testamentului de maturitate, care îi scapă de toate acestea, dă naștere numai unui sentiment, pe care Nietzsche l'a cuprins în următorul vers: Căciula de nebun o arunc voios în aer, căci am scăpat«.

Mulți tineri însă își pierd răbdarea înainte de a-și ajunge scopul acesta. Aceștia deraiază, chiar și dacă știu, că li-se nimicesc planurile de viață și prospectele pentru viitor. Intorc spatele gimnaziului și se aruncă în vârtejul vieții și fără brâul de înotat sigur al testimoniului de maturitate. Așa de adânc împrimată rămâne în sufletul lor amăreala și desgustul față de școală, care atâta i-a chinuit, încât ori ce resultat dobândit în viață, li-se pare ca o învingere personală asupra institutului de care au scăpat.

O școală, care influințează în modul acesta chiar partea cea mai dotată a frecventatorilor, e în faptă coaptă pentru o reformă radicală. Când administrația de instrucție se decide astăzi, să abandoneze »*quieta non movere*“ a lui Hartel și să se apuce de reforma aceasta, e dovadă despre un progres enorm, pentru care din suflet îi mulțămim actualului ministru de instrucțiune.

Dar de ce să se apuce reforma aceasta? De patru poziții: de planul de învățământ, de modul de judecată, de instrucțiunile disciplinare pentru școlari și înainte de toate de profesori.

Poate că gimnaziul are mai puțină lipsă de reformare, ca profesorii gimnaziali. Putem schița cât de multe planuri de învățământ nouă, putem tot crea școale unitare sau să ținem la împărțirea veche și tradițională a școalelor medii, toate sunt în zadar, dacă spiritul instrucției, și raportul psichologic dintre învățători și școlari nu e altul. Recunoștința aceea cordială, care nu de mult și-a aflat o expresie așa de frumoasă și călduroasă cu ocaziunea jubileului gimnaziului din Schottenay, este un fenomen rar. In general între profesor și gimnazist este cu totul o altă atmosferă: indiferență și dușmănie. Cine se mai îndoiește despre adevărătatea acestei opiniuni, să i-a numai în mână una sau alta »Matura-Kneipzeitung«. Aceste documente omenești nu sunt nici pe departe încă un *finale* al timpului vesel de studiu; sunt un fel de judecată a poporului, unde nu se dă pardon. Aci se răzbună tinerimea amărâtă și chinuită de pedagogi.

Pentru științorii de modul, cum se îndeplinește educația și întregirea corpului didactiv dela școalele medii (secundare), să se rezerve deci dreptul de a face propuneri, cum se pot crea din grosul profesorilor școalelor medii de astăzi, profesori, cari să simtă mai viu și să simpatiseze cu școlarul într'un grad mai mare. Atunci personalitatea profesorului va fi totdeauna dătătoare de ton. Poate că va succede totuși, ca din unii profesori moroși sau răutăcioși să facem învățători binevoitori sau cel puțin, cari să nu voiască răul cu știrea, dacă se vor crea condițiuni materiale mai bune, se va mai restrânge sarcina corecturilor, prin reducerea compozițiilor și dacă prin stipendii de călătorii se va combate și mai mult ca până acum rigiditatea psihică a domnilor profesori. La tot cazul însă reforma are să se ocupe mai întâiu cu punctul acesta. Gimnaziul umanist nu poate exista, dacă profesorii nu sunt umaniști.

Umaniști! Cât de departe e noțiunea aceasta de metoda de propunere mehanică din gimnaziile de azi. Ce are de a face umanismul cu deprinderile gramaticale sterile, cari sunt impuse de prezent școlarilor? Intr'adevăr: nimic nu e nimic mai

---

'ntinde tuturora o mână de ajutor, dăruiește-le cel puțin gândurile tale!

In adevăr pot să-ți răsară gânduri fericite, ca să mântuiești pe ceilalți din împrejurări îngrozitoare numai prin o noapte nedormită ce-o dăruiești, lor și ursitei lor. N'aș putea să număr nopțile ce le-am veghiat pentru alții și une-ori am găsit în adevăr un fir de scăpare acolo, unde numai desnădejdea mai avea loc. Ești tu oare așa de sgârcit, că nu poți dărui fratelui tău nici măcar o noapte, lui, care poate de mult n'a mai închis ochii din pricina grijilor și a chinurilor amare! E creerul tău așa de gol sau găzduiești într'ânsul oaspeți așa de nemernici, încât nu poți sta singur cu mintea ta la judecată, fără ca să te cutremuri? Sfintele ceasuri ale nopții să îndure asemenea batjocură? O nici nu pot auzi așa ceva!

Insomnia se cade să fie socotită ca un har dumnezeesc, prin care în sufletul nostru se pârguiește ceeace n'ar fi găsit intrare nici-odată în munca de toate zilele. Cred că nopțile de veghe ar trebui să ne lase cu sufletul primenit și mai buni, mai maturi, mai oțeliți, cu un crâmpei de muncă săvârșită. Și nu e nevoie numai decât să așterni pe hârtie. Poate fi totul sfârșit în creer, ca romanele lui Balzac care se bucură ca un copil că a făcut o carte așa de frumoasă, iar când lumea doria s'o vadă cu ochii, răspundea: »nu-mi rămâne decât s'o scriu!« »*je n'ai plus qu'à l'ecrire!*« Intr'o viață împovorată de treburi, dacă n'ai avea nopțile cum a-i putea să ieși la liman! Câte întrebări grele nu desleagă omul în gândirile sale de peste noapte, fără ca pentru aceasta să ajungă nervos! Eu nici nu primesc măcar în dicționarul meu acest cuvânt. Nervositate se cheamă rea creștere. N'ai de ce să fi nervos. Stăpânește-te pe tine însuți, în somn sau veghiând. Până și somnul să fie sub stăpânirea ta; decuseară să-ți așterni cu gândul, care în noaptea aceasta e chemat să se coacă, și adese-ori se coace în somn, fără ca să-i jertfești o noapte întreagă. Spiritul nostru lucrează mai sigur și mai netulburat, când corpul doarme dus. Dar dacă și corpul e nevoit să stea față, nu este iertat să răpească puterea spiritului creator, ci să-l supui poruncilor sale. Călugării, cari noaptea pe la douăsprezece și dimineața pe la trei se duc la rugă și totuși muncesc apoi cât e ziua de mare, sunt teferi și nici-odată nu sufer de nervi. Ce nevoie este să durmim așa grozav de mult? N'are nici un scop! Și după ce n'am durmit câteva săptămâni sau luni de-arândul, iată că vine odată vremea, când somnul ne birue cu tot farmecul lui dulce pe drept dobândit.

Insomnia, acest monstru, cată să fie cel mai bun pretin și sfetnic al nostru!

Carmen Sylva.

Din „Dicționarul Junimei“

Cu ocaziunea serbării Aniversărei a 45-a a vechei societăți literare »Junimea« și a 41-a a Convorbirilor Literare, publicăm mai la vale o notiță despre un șir de serbări anterioare ale »Junimii«. Această notiță este extrasă din așa numitul »Dicționar al Junimii«, lucrare inedită, scrisă în anul 1880 de Secretarul perpetuu al societății »Junimea» cu ocazia banchetului aniversar dat în acel an. Scrierea »Dicționarul Junimii» se va da în întregime publicității la timpul ei.

Aniversarea.

Dela începutul Junimii, ba chiar din timpul când societatea nu exista încă în forma actuală și sub numele de astăzi ([1]), Maiorescu a introdus obiceiul banchetelor colegiale. Astfel în anul 1864, când Maiorescu ședea în curtea bisericei Trei Erarhi, el a dat o masă mare, în formă pentru a sărbători pe noii numiți profesori universitari N. Culian și Iacob Negruzzi, în fapt în onoarea societății literare pe cale de înființare. La această masă au asistat afară de fundatorii Junimii (vezi aceștia) și Costache Negruzzi, precum și mai mulți profesori ai Universității de Iași, care mai târziu nu s'au arătat tocmai prietini înfocați ai societății și anume: Gh. Mârzescu, V. A. Ureche, St. Miclea și alții. Nicolae Ionescu însă și Petru Suciu, precum și ceilalți profesori transilvăneni: Bărnuț, Popp și Emilian, deși invitați nici n'au venit, nici nu s'au scuzat, arătându-se de pe atunci adversari ai societăți ce să găsia în formațiune.

La 1865, banchetul s'a ținut tot la Maiorescu; asemenea la 1866, când s'a introdus obiceiul scrierilor satirice. La 1867 tot Maiorescu a găzduit Junimea în noua sa locuință din fața Primăriei (casele Catargiu, apoi Mandl, astăzi Weisengrün). La acest banchet luând parte și Vasile Alexandri, s'a întâmplat ca el să fie unul din puținii rămași cu totul treji până la sfârșit. La 1868, aniversarea a cărei dată nu se știe exact, dar care se presupune a fi între 15 Octomvrie și 15 Noemvrie, s'a serbat la Café de Paris, ținut de răposatul Ernest Gérardin. La 1869, aniversarea societății nu s'a serbat de loc, nu știu din care împrejurare. Se vede că mai mulți fondatori erau absenți din Iași,

La 1870, banchetul s'a dat la răposatul Hillaire, Hotel d'Europe, unde s'a întâmplat incidentul cu preotul Climenti — acel care a făcut o tentativă de omor asupra mitropolitului Calinic Miclescu și puțin mai târziu a murit la Atena. Părintele Climenti, fiind cu chef și văzând

([1]) 1880.

otrivit ca să provoace în tinerime disgustul pentru anticitate ca propunerea limbilor clasice, cum se face în ziua de azi. Altă cu gramatica în lectură! Să i se arate studentului lumea homerică, peisagiurile şi regiunile homerice, dar nu dialectul homeric. Ce-i foloseşte gimnaziului retorica ciceroniană, dacă el nu ştie, că pentru ce, cu ce scop politic şi în ce fel de situaţie politică s'au rostit acele perioade sunătoare?

(Va urma.)

ŞTIRILE ZILEI.

— 26 Ianuarie v.

Comune brave. Comuna *Cladova*, protopresbiteratul Belinţ, (com. Caraş-Severin) a hotărât cu mare însufleţire întregirea salarului învăţătoresc la minimul stabilit prin legea lui Apponyi. Hotărârea aceasta a comitetului parohial a fost aprobată şi de sinodul parohial.

Comitetul şi sinodul parohial din *German* (tractul Verseţ), o comună cu 70 familii române), a urcat deasemenea leafa învăţătorului conform legei şcolare.

Au mai urcat lefurile şi comunele: *Beciu* (care are numai 90 familii), *Bogatul-român, Cinade, Apoldul-mic* (a urcat salarele a lor 4 învăţători ai săi), *Gârbova, Ceanul-mare* (şcoala gr.-cat.), *Odvoş*.

Serbarea »Ligei culturale«. Cu ocazia celei a 49-a aniversare a Unirei-Principatelor, »Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor«, a dat Joi seara la teatrul Liric din Bucureşti, o mare serbare, cu concursul orchestrei permanente a ministerului instrucţiunei condusă de d D. Dinicu şi al d-lui Socrate Barozzi (violonist). Serbarea a început prin conferinţa d-lui Tzigara-Samurcaş, care a vorbit despre: »Caracterul naţional al artei româneşti«. Orchestra ministerului instrucţiunei a executat: »Uvertura din Oberon« (Weber), melodie pentru instrumente de coarde (Grieg) şi finalul din poema »România« (George Enescu). Tânărul Socrate Barozzi a executat la vioară mai multe piese. Serbarea a luat sfârşit către orele 12 din noapte. — *d.* —

»Noveliştii români«. Se comunică din Berlin că d. H. Tiktin, directorul seminarului de filologie română de acolo, va ţine în ziua de 11 Februarie st. n. o conferinţă cu subiectul »Noveliştii români«, înaintea societăţei pentru studiul limbilor şi literaturilor moderne din acel oraş. Această societate, care există de peste 50 de ani, numără printre membrii săi pe cei mai iluştri reprezentanţi ai filologiei moderne.

Nou advocat român. Domnul Dr. Constantin *Moga* din Braşov a făcut Marţi, în 4 l. c., cu succes eminent cenzura de advocat în Budapesta.

Felicitările noastre!

O bancă maghiară în Bucureşti. Cât de rău le merge fraţilor noştri maghiari, pripăşiţi prin România, ne dovedeşte şi ştirea ce-o publică ziarul »Romániai Hirlap« din Bucureşti, în care se zice că în curând se va înfiinţa acolo o bancă cu capital maghiar. Infiinţătorii acestei bănci sunt contele Szapary, consilier la ambasada din Bucureşti, directorul băncii »Marmorasch-Blank«, Sepkéz, şi Dr. Marisch, ataşat comercial. Contele Szapary, se zice, ar fi promis că va interveni la guvernul ungar, ca să participe la înfiinţarea băncii cu 100.000 franci.

Concert. Muzica oraşului va cânta mâine seară în otelul »Europa«. In program e luată şi piesa »Garofiţa« de Dinicu.

Fulger şi tunet în Sibiiu. Din Sibiiu ni se scrie, că eri, Vineri, după amiaz, pe la 2 ½, s'a deslănţuit asupra Sibiiului un viscol împreunat cu fulger şi tunet. In loc de ploaie curgea zăpadă.

Gravă epidemie de influenţă în Germania. Din Breslau se anunţă că acolo şi în întreaga Silezie bântue o extrem de gravă epidemie de influenţă. In Breslau numărul bolnavilor e de două ori mai mare ca acela din timpuri normale. La Glogau şi Steinau seminarele de institutori au fost închise.

Studenţi croaţi achitaţi. Se anunţă din Agram că studenţii, cari au demonstrat în mod ostil la sosirea noului ban Rauch, rănind cu acea ocazie pe un locotenent, au fost achitaţi pe motiv că erau — chefuiţi. Procurorul a anunţat apel.

»Cordiana« institut de credit şi de economii din Fofeldea îşi va ţinea adunarea generală Duminecă în 1 Martie n., 1908. Profitul curat realizat de »Cordiana« este de 9·040 cor. 52 b.

Panică mare în New-York. In New-York domneşte o panică de nedescris. Din cauza frigului cel mare ce domneşte acolo, sărăcia e la culme. Mortalitatea e înspăimântătoare. Boalele epidemice ca pneumonia şi meningita fac mari ravagii. Spitalele sunt pline de bolnavi, dintre cari 25 de mii din ei sunt în primejdie să moară. Peste 10.000 de oameni sunt fără adăpost.

Agravarea conflictului ruso-turc. Ziarele din Petersburg publică ştiri alarmante din Tiflis. In Caucaz se aşteaptă dintr'un moment într'altul o ciocnire între trupele turceşti şi ruseşti. Turcia se înarmează energic şi închiriază vapoare pentru transportarea armelor în Anatolia. Guvernatorul Woronzov care se află în capul armatei d n Caucaz va demisiona neputându-şi împlini misiunea în caz de războiu.

Dramă pe ocean. Să anunţă din Milano: Alaltăieri a sosit în portul Genua vaporul *Virginia*, care a plecat din Argentina în 12 a lunei trecute. Pe bordul corăbiei pe drum s'a întâmplat în largul oceanului o dramă îngrozitoare. Un călător, numit *Zoccone* Vincenzo a nebunit instantaneu şi a puşcat de patru ori una după alta asupra mai multor călători, cari conversau într'un grup. Dintre pasageri, unul cu numele Weber, atins de glonţ a murit la moment, ceilalţi au fost răniţi. Pe nebunul periculos l'au prins cu mare greu şi l'au ferecat, iară când corabia a ajuns în Genua, a fost predat poliţiei.

Descoperirea unui fizician. Se telegrafiază din Paris: După ştirile aduse de Eclair, fizicianul Branly a descoperit o construcţie, cu ajutorul căreia se poate direcţiona cu aşa punctualitate, cu curentele lui Herz un torpedo, spre o anumită ţintă, că alte curente electrice nu-l pot influinţa. Această construcţie face mai departe posibil, ca ocne de pe uscat să fie exploatate din mari depărtări.

din uliţă o masă întinsă într'un otel, se invitase singur la dânsa. Abia a putut fi depărtat prin dibăcia lui I. Caragiani. In anii 1871 şi 1872, Junimea a benchetuit la Café de Paris şi la Hotel d'Angleterre — astăzi Jockey Club. La 1873, masa a fost întinsă la Hotel du Nord. Dela această aniversară se trage pierderea »Dosarului« (vezi a.). Care din Junimişti ce pe o lună plină splendidă făcuse o lungă plimbare pe jos până la Copou, eşind dela banchet, putea presupune că o aşa nenorocire se întâmplase! La 1874 şi 1875 banchetul s'a ţinut la Scarlat Pastia (Hotel România) unde Maiorescu era în gazdă, ca ministru, venit din Bucureşti — politeţă făcută adversarilor politici.

La 1876, serbarea a fost la răposatul Launay sub Jockey- Club, una din aniversările cele mai vesele, poate tocmai din cauză că Junimea, căzută dela putere, hulduită, oropsită, dată judecăţii, voia să 'se mângâie de nenorocirile sale. La 1877, Junimea s'a adunat iarăşi la Ernest Gérardin; la 1878, la Hotel Binder, unde odată şi-au făcut intrarea şase amici din Bucureşti, între care şi I. L. Caragiale cetindu-şi Noaptea Furtunoasă. Iar la 1879 la Grand Hotel d'Europe (Glanz) unde noua teorie filozofică a lui Läger s'a desvoltat de Maiorescu şi s'a şi botezat de Pogor Panb... nume cu totul aristofanic.

Tradiţia cere ca la serbarea aniversării membrii societăţii să aducă câte o lucrare făcută ad-hoc, în general satirică sau cel puţin comică. Şedinţa începe ca o Junime ordinară, după care se trece la citirea scrierilor ad hoc; câte odată se mai citesc acele din scrierile anilor trecuţi ce avuseseră mai mult succes, iar între 11 şi 12 Junimea trece în sala banchetului. Aici Pogor începe şirul »corosivităţilor« (vezi a.), întâi puţin apreciate, apoi tot mai mult cu cât se deşertează paharele. Când vine şampania, secretarul Junimii (vezi a.), trebue într'un discurs eloquent să povestească istoria Junimii dela înfiinţarea ei şi până în ora prezentă, să-i laude meritele şi să glorifice pe membrii ei. Indată însă ce secretarul sfârşeşte şi el bea în sănătatea Junimii, Pogor trebue să ia cuvântul după obicei şi să combată isoricul făcut, arătând că Junimea exista chiar înaintea înfiinţării ei — controversă ce rămâne nelămurită şi încurcată. Toastele în onoarea convorbirilor literare, a deosebitelor categorii de membri militari, jurisconsulţi, artişti, eclesiastici, etc. urmează până să pierd în anecdote (vezi a.).

Ora despărţirii Junimii nu e fixată. Ea variază între 2 jum. şi 5 dimineaţa. Atunci mesenii se întorc în general pe la casele lor, parte cu pas liniştit, parte cu pas ceva mai sărbătoresc...

I. C. Negruzzi.

Bryan contra speculaţiilor dela bursă. Bryan, unul din candidaţii la preşedenţia Statelor-Unite a atacat cu înverşunare într'un discurs speculaţiile de bancă, susţinând, că relele produse de jocul din Montecarlo sunt neînsemnate în comparaţie cu acele provenite din jocurile de bursă, cari produc mai mulţi defraudanţi decât şcoala de hoţi.

Scene violente la procesul lui Stoessel. Ziarele ruseşti dau amănunte foarte interesante asupra unor scene violente, ce au avut loc în ultima şedinţă a procesului intentat generalului Stoessel. Incidentele cele mai violente au avut loc între Stoessel şi preşedintele consiliului de războiu. Stoessel a declarat că a încercat să facă tot ce putea pentru a apăra Portul-Arthur şi a adus ca dovadă carnetul său cu însemnări zilnice. A rugat apoi Curtea să nu fie parţială cu dânsul. Preşedintele surescitat la culme i-a strigat: »Tot ce spui nu e adevărat!« Incidentul acesta a produs o vie impresiune în sală.

Ştirea despre condamnarea la moarte a lui Stoessel şi soţi a fost prematură. Adevărul este, după o telegramă oficială, că tribunalul de războiu a cerut numai pentru Stoessel, Fock şi Reuss pedeapsa cu moarte, dar acordând la aceşti doi din armă circumstanţe uşurătoare.

Roosewelt refuză a primi pe regele Belgiei. Telegrame sosite din Washington anunţă, că preşedintele Roosewelt a refuzat în termeni politicoşi, dar cu energie, a primi pe regele Leopold. Regele Belgiei dorind să împiedece intervenţia Americei în chestia statului Congo, întrebase pe preşedintele Roosewelt dacă o vizită a lui ar fi bine venită. Prin refuzul categoric al preşedintelui Statelor-Unite planurile regelui Leopold au fost dejucate. Ministrul plenipotenţiar al Americei la Bruxeles a primit instrucţii să sprijine acţiunea Angliei în chestia statului Congo.

O femee medic secundar. D-na doctor Anna Poeetze a fost numită medic secundar la un mare spital din Viena. Acesta e primul caz, când o femee ocupă un post de medic secundar la spital.

Logodnă. D-şoara Veturia *Deac* şi Cornel B. *Andrea*, teol. abs., fidanţaţi. Roşia de Săcaş-Ighin.

Avis. Mâine va fi deschisă în oraş numai farmacia d-lui Hornung.

Evenimentele din Portugalia.

Ştiri din Lisabona anunţă că marea emoţiune a populaţiunei portugheze pare acum micşorată. Se văd puţine manifestaţiuni de doliu public naţional.

In vederea înmormântării se fac întinse pregătiri de către autorităţi şi cercurile militare. Capela mortuară este întreagă tapisată cu catifea neagră brodată cu argint. Numeroase candelabre dau sălei un aspect solemn. Intre ele se află corpurile neînsufleţite ale regelui şi principelui moştenitor, aşezate pe catafalcuri înalte acoperite cu drapelul portughez. De plafon atârnă coroana regală.

— Un redactor al ziarului »Heraldo de Madrid«, organ al socialiştilor spanioli, a luat un interviev lui Alpoin, şeful progresiştilor, care i-a declarat, că asasinarea regelui şi a prinţului moştenitor a fost urmarea unei explozii a mâniei poporului.

Partidele nu au avut nici un rol în această afacere. Adevăratul vinovat este numai fostul prim-ministru Franco, care prin intrigile lui, nu mai avea trecere nici faţă de membrii partidului monarhist.

— Primul ministru portughez Ferreira, a acordat corespondentului ziarului »Matin« un lung interviev, prin care a declarat că va cere respectarea legilor şi a ordinei.

»Nu sunt politician şi nu aparţin nici unui grup politician, a zis Ferreira. Nu am program politic; sunt marinar, obişnuit să fiu acolo unde este primejdia. Regina are un curaj extraordinar, încât a stârnit admiraţia tuturor şi corespunde aşteptărilor. Regele e prea tânăr, dar are cele mai bune dispoziţii de a nu părăsi terenul legilor. Plin de cugetări înalte, el va şti, ajutat de noi, să înfrunte necazurile.

— Din Madrid se anunţă, că călătorii cari sosesc din Lisabona dau amănunte senzaţionale asupra acelora, cari au omorât pe regele şi prinţul moştenitor al Portugaliei. Conţii Riviera şi Schialzi, fugari aristocraţi, ai căror părinţi fuseseră încarceraţi sau ameninţaţi cu deportarea, au jurat să omoare pe primul ministru Franco. Din cauza diferitelor împrejurări, ei nu s'au putut apropia de dânsul. Franco era de altfel bine păzit. Cei doi conţi jurară atunci că vor omorâ pe rege şi pe principi. In fruntea conjuraţilor, cari au asasinat pe rege şi pe principele moştenitor, se afla contele Riviera.

Călătorii nu ştiu să spună, dacă contele Riviera a fost omorât când cu atentatul, sau nu.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 8 Februarie. Ministrul de interne contele Andrassy va convoca în curând o conferinţă pentru a se discuta *chestia revizuirei regulamentului camerei.* Vor lua parte la conferinţă numai şefii partidelor.

Lemberg, 8 Februarie. In toată Galiţia bântue cu furie viscole puternice. Circulaţia este întreruptă. Intre Podwoloczyska şi Tarnopol mai multe trenuri s'au înzăpezit. In Lemberg tramwaele nu pot circula din cauza zăpezei.

Roma, 8 Februarie. In şedinţa de eri a camerei, monarchistul Santini, vestejeşte extrema stângă pentru că nu s'a asociat la propunerea de a se vota o adresă de simpatie pentru dinastia portugheză. Deputatul socialist Enrico Ferri a întrerupt pe orator zicând: *„Dacă aşi fi fost de faţă aşi fi lăudat fapta revoluţionarilor portughezi cu cari ne declarăm solidari. Omorând pe regele, care a călcat constituţia, poporul nu şi-a executat decât dreptul său.“* Un scandal enorm s'a declarat în urma acestei cuvântări. Preşedintele ameninţând cu ridicarea şedinţei, sgomotul s'a potolit.

Londra, 8 Febr. In cercurile însărcinate cu administraţia premiului Nobel, se svoneşte că viitorul *premiu Nobel pentru literatură va fi acordat Carmen Sylvei.*

Bibliografie.

A apărut Nr. 3 al revistei economice ilustrate »Economia« cu următorul cuprins: Faur, un articol despre lucrările economice din luna lui Februarie; Noua cultură a viilor; Să grijim de vitele noastre; Ordinaţiune ministerială şi instrucţiune pentru stârpirea gândacilor de Mai. Situaţia agricolă. Informaţiuni. Varietăţi. Foaia apare de 2 ori pe lună în Caransebeş. Redactor: Alexandru Diaconovich, magistru silvanal. Abonamentul 4 cor. pe an, 2 cor. pe jum. an. Pentru România 5 lei pe an.

Biblioteca musicală:

Note pentru voce şi piano.

Intâiu Maiu romanţă pentru voce şi pian de *G. Fl. Freşmereanu*, dedicată d-nei Elena Dr. I. Meţianu. Preţul 1 cor. (Lei 1·20) plus 10 bani porto.

Imn festiv şi *Hora dela Plevna* coruri mixte de *G. Fl. Preşmereanu*. Preţul 1 cor. plus porto 10 bani.

„O rosă veştejită“ cu text nemţesc după Heine şi românesc de Matilda Cugler-Poni pentru voce şi pian. Preţul 1 coronă, plus 5 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

„JULIA“,

institut de credit şi economii, societate pe acţiuni în GYULAFEHÉRVÁR.

CONVOCARE

la

a XVI-a adunare generală ordinară

a

Institutului de credit şi economii „JULIA“ societate pe acţiuni.

P. T. Domnii acţionari ai institutului de credit şi economii „Julia“ societate pe acţii în Alba-Iulia prin aceasta se învită în sensul statutelor §. 14 şi următorii la a XVI-a adunare generală ordinară, care se va ţinea în 2 Martie eventual în 18 Martie 1908 st. n. înainte de amiazi la 9 oare în localul institutului.

Obiectele sunt următoarele:

1. Raportul direcţiunei despre cursul afacerilor în anul 1907.
2. Bilanţul anual 1907.
3. Raportul comisiunei de supraveghiare asupra bilanţului şi darea absolutorului.
4. Împărţirea venitului curat, fixarea dividendei pe anul 1907 fixarea marcelor deprezenţă pe anul 1908.
5. Alegerea a 2 membrii în direcţiune.
6. Alegerea unui membru în comisiunea de supraveghiare.

Domnii acţionari, cari voiesc a participa la adunare in persoană ori prin plenipotenţiaţi, sunt rugaţi a-şi depune la cassa societăţii acţiile şi eventual documentul de plenipotenţă până la 29 Februar 1908 st. n., 5 oare după amiazi.

Tot odată se aduce la cunoştinţa acţionarilor, că cu 8 zile înainte de adunarea generală în localul institutului şi în oarele de oficiu se poate vedea bilanţul anului 1907 şi raportul direcţiunei.

Alba-Julia, la 10 Ianuarie 1908.

Direcţiunea
institutului de credit şi economii „Iulia“ societate pe acţii.

Contul Bilanţului la 31 Decemvrie 1907.

ACTIVE:	K.	f.	PASIVE:	K.	f.
Cassa în numerar . .	17406	34	Capital social	100000	—
Cambii escomptate . .	733686	—	Fondul de reservă . .	103164	39
Împrumuturi hipotecare	210499	—	Fondul sep. de asigur.	16249	99
Obligaţiuni cu cavenţi .	1954	—	Fondul de penziune .	30225	59
Casa institutului şi alte			Fondul de zidire . . .	2567	66
realităţi	43403	26	Fondul scopurilor cultur.	3400	44
Depuneri proprii . . .	108010	37	Depuneri spre fructificare	828464	74
Mobiliar după K. 1231·28			Interese anticipative pe		
amortizare „ 123·12	1108	16	anul 1908 . . .	17492	50
Interese restante şi di-			Diverse conturi credit.	9545	94
verse conturi debitoare	20409	50	Profit net	25365	38
	1136476	63		1136476	63

Contul de Profit şi Pierderi la 31 Decemvrie 1907.

SPESE:	K.	f.	VENITE:	K.	f.
Interese:			Interese:		
Pentru depuneri spre fructificare . 39424·76			Dela cambii escomptate . . 64933·43		
Pentru fondul de penziuni . . 1436·50	40861	26	Dela imprumuturi hipotecare 14601·79		
Contribuţiune:			Dela obligaţiuni cu cavenţi . 154·47		
Directă şi com. 5212·83			Dela depuneri		
10% dare la inter. dela depuneri . 3942·49	9155	32	proprii . . . 4416·97	84106	66
Spese:			Chiria institutului şi arânda realităţilor . .	2906	30
Salare . . . . 8740·—					
Marce de prezenţă 870·—					
Chiria . . . . 700·—					
Imprimate, registre, porto şi diverse . . . 1197·88	11507	88			
Amort. din mob. 123·12	123	12			
Profit net	25365	38			
	87012	96		87012	96

I. Fulea m. p.,
director esecutiv.

Pentru contabilitate: V. Velican m. p.
prim-contabil.

Din şedinţa direcţiunii ţinută la 10 Ianuarie 1908.

MEMBRII DIRECŢIUNII:

N. Florescu m. p., preşedinte. — elnök. I. Cirlea m. p. A. Mazzuchi m. p.

St. Crişan m. p. Ion Teculescu m. p. T. Lobonţiu m. p.

S'au revăzut şi s'au aflat în consonanţă cu cărţile duse în deplină ordine.

Alba-Julia, la 11 Ianuarie 1908.

Membrii comisiunii de supraveghiare:

Constantin de Colbazi m. p., preşedinte Dorofteiu Cimbulea m. p., notar.

Ioachim Totoian m. p.

42 szám
1908 végrhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Zernesti kir. járásbiróságnak 1907 évi V. 114/3 számu végzese következtében Garoiu Miklós Zernesti ügyved által kepviselt Zernest község szegény alap javára Voina Ilie és Stana Zernesti lakosok ellen 100 K s jár erejéig 1902 évi Oktober hó 29-n foganatositott kielégités végr hajtás utján le- és felülfoglalt és 720 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: 2 ökör, 1 szeker és szena nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zernesti kir. járásbiróság 1908 évi V / számu végzése folytán tőkekövetelés, ennek 1— évi — hó — napjától járó —% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen — kor. — filérben birólag már megállapitott költségek erejéig, Zernesten Voina Ilie és neje házanál leendő megtartására **1908 évi Februar hó 10-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében keszpénzfizetés mellet, a legtöbbet igerőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az e árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zernest 1908 évi Ianuár hó 18 napján.

Huszár Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

Anunţ de licitaţie.

În **17** şi **18 Februarie 1908** se vor vinde cu licitaţie **obiectele** ce sau **amanetat** din 14 Nov. 1906 până inclusive 15 Ianuarie 1907 şi anume: sub numărul 15433—1906 până inclusive cu Nr. 671—1907, al căror termin au espirat şi nu s'au rescumpărat.

Licitaţia va avea loc în localul **Casei de zăloage**, dela 8 oare până la 11 oare a. m şi în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: **Giuvaericale, Ciasornice de aur şi argint şi alte scule de aramă, Cioare, cositor, flanele, haine bărbătesti şi femeiesci, Cisme, Ghete şi altele.**

Vânzarea se face în bani gata.

Rescumpărarea sau înnoirea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitaţie.

În ziua vânzării cu licitaţie nu se permite nici intr'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó 26 Ianuarie 1908.

[3—3]. Oficiul cassei de amanetare din Braşov.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori şi cand pe timp mai îndelungat sau lunare.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.